

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

lundi

maandag

05-07-2004

05-07-2004

Après-midi

Namiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
VLAAMS BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	plenum
COM	réunion de commission	COM	commissievergadering

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

Interpellation de M. Bert Schoofs à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'inventaire des problèmes dressé par la 'Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen'" (n° 375)

Orateurs: **Bert Schoofs, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Motions 4
Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le fonctionnement des commissions de surveillance des établissements pénitentiaires" (n° 3304)

Orateurs: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de Mme Liesbeth Van der Auwera à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la reconnaissance des divorces rapides" (n° 3309)

Orateurs: **Liesbeth Van der Auwera, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Tony Van Parys à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la mise en place effective du centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique" (n° 3327)

Orateurs: **Tony Van Parys, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de M. Karel Pinxten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'avant-projet de loi relatif à l'écoute téléphonique de citoyens par la Sûreté de l'Etat" (n° 3332)

Orateurs: **Karel Pinxten, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

Question de Mme Marie Nagy à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la double peine" (n° 3338)

Orateurs: **Marie Nagy, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice, **Eric Libert**

Question de Mme Zoé Genot à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la décision d'organiser des élections générales pour le renouvellement des organes du culte musulman" (n° 3349)

Orateurs: **Zoé Genot, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de la Justice

INHOUD

Interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de knelpuntennota van het Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen" (nr. 375)

Sprekers: **Bert Schoofs, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Moties 4
Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de werking van de commissies van toezicht van strafinrichtingen" (nr. 3304)

Sprekers: **Servais Verherstraeten, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van mevrouw Liesbeth Van der Auwera aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de erkenning van de flitsscheidingsen" (nr. 3309)

Sprekers: **Liesbeth Van der Auwera, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de effectieve oprichting van het penitentiair onderzoeks- en klinisch observatiecentrum" (nr. 3327)

Sprekers: **Tony Van Parys, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het voorontwerp van wet betreffende het afluisteren van burgers door de Veiligheid van de Staat" (nr. 3332)

Sprekers: **Karel Pinxten, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

Vraag van mevrouw Marie Nagy aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de dubbele bestraffing" (nr. 3338)

Sprekers: **Marie Nagy, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie, **Eric Libert**

Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de beslissing om algemene verkiezingen te houden met het oog op de hernieuwing van de organen van de islamitische eredienst" (nr. 3349)

Sprekers: **Zoé Genot, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Justitie

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

du

van

LUNDI 5 JUILLET 2004

MAANDAG 5 JULI 2004

Après-midi

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.06 uur door de heer Alfons Borginon, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.06 heures par M. Alfons Borginon, président.

01 Interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de knelpuntennota van het Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen" (nr. 375)

01 Interpellation de M. Bert Schoofs à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'inventaire des problèmes dressé par la 'Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen'" (n° 375)

01.01 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een aantal weken geleden kregen de Limburgse volksvertegenwoordigers een brief in de bus van een platform dat werd opgericht en dat een aantal diensten verenigd, onder andere Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen, maar ook het CAD in Limburg. Zij hebben een aantal verzuchtingen en wensen op papier gezet, ook naar aanleiding van een aantal klachten die zij hebben geformuleerd.

De belangrijkste klacht is eigenlijk dat zij driemaandelijks hun verzuchtingen en wensen doorgeven en een aantal punten opmerken waarover zij meer duidelijkheid wensen vanwege de overheid, maar waaraan blijkbaar weinig gehoor wordt gegeven.

Ik vond het dan ook de moeite om te reageren op de platformtekst die zij zelf hebben ingediend en u als eerste te vragen of u op de hoogte bent van de problemen. Is dat via de FOD naar u doorgesijpeld?

Ik wil ook een aantal concrete problemen aanhalen waarmee die mensen zitten om duidelijk te maken dat ook het Parlement de bekommernis wegdraagt van hun verzuchtingen. Zij halen een aantal punten aan. Ik zal daar niet overal tot in detail op ingaan. Ik ga het meer algemeen voorstellen. Men heeft, bijvoorbeeld, problemen met het beroepsgeheim. Welke inlichtingen kunnen de actoren aan elkaar doorgeven? Dat is hen blijkbaar niet duidelijk op het terrein. Dat is toch zeer belangrijk.

De contracten van bepaalde duur zijn blijkbaar in alle diensten hetzelfde. Er is onzekerheid met betrekking tot de job, wat dan weer gevolgen heeft voor de continuïteit van de dienst omdat mensen telkens opnieuw moeten worden opgeleid. Daar kruipt veel tijd in en het is een van de bezigheden van het werk die niet wordt vergoed. Ik kom daar zo dadelijk nog even op terug.

De meerkost is een probleem. Blijkbaar worden de meerkosten op het loon ingevolge anciënniteit verhaald door de gemeenten op de

01.01 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Il y a quelques semaines, les parlementaires limbourgeois ont reçu, de la "Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen" (Plate-forme des mesures judiciaires alternatives), une note par laquelle cette plate-forme déplore en particulier l'absence d'attention accordée aux aspirations qu'elle exprime tous les trois mois. Des problèmes sont ainsi constatés en matière de secret professionnel, de contrats à durée déterminée et de facturation de surcoûts. Des projets relatifs aux moyens de réparation et à l'aide aux toxicomanes ne sont pas subsidiés. La plate-forme regrette également l'absence de renvoi ou le renvoi tardif de dossiers par la Justice. Enfin, l'approche en matière de peines de formation et de travail suscite des interrogations. Ceux qui ont bénéficié d'une formation de groupe doivent apparemment fournir des prestations moindres que ceux qui se sont recyclés individuellement.

Quelles solutions la ministre envisage-t-elle d'apporter à ces différents problèmes?

diensten zelf.

Dan komt het erop neer dat in feite de organisaties zelf investeren in hun dienst in plaats van Justitie, terwijl zij toch de middelen veeleer van Justitie zouden moeten betrekken.

Die middelen – ik kom dan bij een volgend punt – worden dan ook nog verschaft op basis van een kwantitatieve beoordeling. Het aantal uren schijnt doorslaggevend te zijn. Men wordt dan afhankelijk van een betrokkene, bijvoorbeeld iemand die een werkstraf of een leerstraf opgelegd heeft gekregen. Wanneer hij niet het aantal opgelegde uren voltooit, wanneer hij zijn werk- of leerstraf niet vol maakt, dan komt het er in feite op neer dat de dienst minder uren heeft gepresteerd. Dat werkt dan weer door in de evaluatie. Er is een kwantitatieve beoordeling zonder dat men oog heeft voor een kwalitatieve beoordeling. Het voorbereiden van de straf, het volgen van vergaderingen, de dossiervorming, de intakegesprekken en het volgen van opleidingen worden niet in rekening gebracht. Het zijn nochtans precies de uren die men daaraan besteedt, die grotendeels de garantie geven op kwaliteit van het werk.

Men beklagt zich er ook over dat bepaalde projecten niet gesubsidieerd worden, hoewel zij wel in het kader van de gerechtelijke alternatieve maatregelen worden ingeschakeld. Het gaat bijvoorbeeld om herstellbemiddeling of therapeutisch advies binnen de drugshulpverlening. Er is dus weliswaar een protocolakkoord gesloten en er is in het verleden ook reeds gesteld dat u, mevrouw de minister, overleg zou plegen met de Vlaamse minister van Welzijn. Mijn vraag is dan of dat overleg al heeft plaatsgehad en of er eventueel concrete resultaten zijn geboekt.

Er is nog een aantal algemene opmerkingen dat men maakt, bijvoorbeeld het lange wachten op een doorverwijzing. Soms moet men lang wachten op de doorverwijzing vanuit Justitie, waardoor de tijd om de maatregel uit te voeren bijzonder kort wordt.

Of – ik heb daarover in het verleden al een schriftelijke vraag gesteld – de doorverwijzing door de justitiehuisen schijnt zeer karig te zijn. Wanneer er niet genoeg doorverwijzingen zijn vanwege de justitiehuisen, dan wordt het project ingekort of beëindigd.

Dat zijn zowat de grotere problemen.

Er worden nog opmerkingen gemaakt in verband met de leerstraffen en de werkstraffen. Daarvan onthoud ik de volgende twee punten.

Ten eerste, in verband met de leerstraffen vraagt men zich af waarom iemand die groepsvorming heeft genoten, een kleiner aantal uur moet presteren, namelijk 400, dan degene die een individuele vorming heeft genoten, die 550 uur moet presteren. Dat komt als onlogisch over bij die mensen en eerlijk gezegd ook bij mij.

Ten tweede, met betrekking tot de werkstraffen, is men de voorstellen-Maes over het jeugdsanctierecht van indertijd nog zeer genegen, jeugdsanctierecht dat er in de vorige legislatuur in feite niet mocht komen. Een en ander sterkt mij in de overtuiging dat die mensen zeer ernstig werk leveren en dat zij daarmee goed bezig zijn. Dat leidde ertoe om deze interpellatie te houden.

Mevrouw de minister, welke zijn uw opmerkingen, uw antwoorden op die knelpuntennota?

01.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, er was wel een overlegplatform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen. Dat heeft plaatsgemaakt voor een praktijk van overleg op structurele basis tussen de justitiehuizen van Hasselt en Tongeren en de diensten Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen.

Projecten en omkaderingsdiensten hebben de mogelijkheid om via hun jaarverslagen hun manier van werken en hun knelpunten kenbaar te maken. Zij kunnen ook gehoord worden op de arrondissementele opvolgings- en evaluatiecommissie.

Op 17 mei 2004 werd een knelpuntennota bezorgd aan de beide justitiehuizen en aan het Steunpunt Alternatieve Maatregelen.

Deze nota werd ondertekend door een aantal omkaderingsdiensten.

Door het Steunpunt Alternatieve Maatregelen – steunpunt van de centrale administratie te Brussel en de FOD Uitvoering Straffen en Maatregelen – is naar aanleiding van deze nota een vergadering samengeroepen. De bedoeling van dit overleg is samen met de omkaderingsdiensten uit te klaren wat de exacte problemen zijn. Op 1 juli 2004 had dit overleg plaats tussen het Steunpunt Alternatieve Maatregelen, de justitiehuizen van Hasselt en Tongeren en de diensten Gerechtelijke Maatregelen die deze knelpuntennota ondertekenden.

Tijdens dit overleg werden de aangehaalde problemen besproken en werden er concrete afspraken gemaakt rond het uitwisselen van informatie. Beide partijen engageerden zich ervoor te zorgen dat de informatiedoorstroming zo snel mogelijk zal gebeuren. Er werd ook afgesproken dat over zeer precieze problemen, bijvoorbeeld het beroepsgeheim, later zal worden gedebatteerd.

Dit was blijkbaar een constructief overleg. Ik ben derhalve niet van mening dat ik terzake momenteel maatregelen dien te nemen.

01.03 **Bert Schoofs** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik onthoud dat er een gesprek is geweest en dat er een eerste reactie is geweest op de knelpuntennota. Dat is alvast positief. Nu komt het er nog op neer dat de mensen op het terrein op korte termijn kunnen vaststellen, toch voor de meeste problemen, dat er ook daadwerkelijk is geluisterd, dat hieraan gevolg werd gegeven en dat de nodige maatregelen werden getroffen.

Sommige van deze problemen kan men uiteraard niet alleen oplossen met praten. Er zijn op het terrein niet alleen woorden nodig maar ook daden. Dat verwacht men vanuit de sector. We zullen dat nauwlettend

01.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: La plate-forme de concertation "Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen" (Mesures judiciaires alternatives) a fait place à une concertation structurelle entre les services chargés de la mise en œuvre de "mesures judiciaires alternatives" et les maisons de justice de Hasselt et de Tongres. Les méthodes mises en œuvre et les plaintes déposées peuvent être rendues publiques dans les rapports annuels et par l'intermédiaire de la commission de suivi et d'évaluation de l'arrondissement.

Le "Steunpunt Alternatieve Maatregelen" (Service chargé des mesures alternatives) a convoqué une réunion, après avoir reçu, le 17 mai 2004, un inventaire des problèmes dressé par une série de services d'encadrement. Le 1er juillet 2004, une concertation a eu lieu entre le "Steunpunt", les maisons de justice de Tongres et de Hasselt, et les signataires de l'inventaire. Toutes les parties se sont engagées à faire le nécessaire pour que, dorénavant, les informations soient transmises le plus rapidement possible. La concertation ayant été constructive, je ne crois pas devoir prendre des dispositions au stade actuel. Quant aux autres difficultés, comme le secret professionnel, nous en débattons ultérieurement.

01.03 **Bert Schoofs** (VLAAMS BLOK): Je me félicite de ce premier échange de vues. J'espère toutefois que le geste sera joint à la parole. La réussite des mesures judiciaires alternatives dépend des acteurs de terrain. Il est important qu'ils restent motivés. Nous suivrons attentivement cette question.

in het oog blijven houden. De mensen op het terrein zijn immers het belangrijkste. Zij moeten tenslotte zorgen voor het welslagen van de alternatieve gerechtelijke maatregelen, die trouwens een van de paradepaardjes van uw justitiebeleid zijn. Mevrouw de minister, uw paradepaardje zal pas voldoende beginnen te galopperen wanneer u op het terrein de nodige maatregelen neemt. Dat is zeer belangrijk voor de motivatie van de mensen die hieraan een groot deel van hun leven wijden en meestal zeer idealistisch zijn.

Wij wachten af en danken u voorlopig voor uw antwoord.

Mijnheer de voorzitter, het is met deze bedoeling dat ik een motie van aanbeveling indien.

Motions **Moties**

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées. Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une motion de recommandation a été déposée par M. Bert Schoofs et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Bert Schoofs
et la réponse de la vice-première ministre et ministre de la Justice,
demande au gouvernement de prendre d'urgence les mesures nécessaires à la suite de l'inventaire des problèmes dressé par la "Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen" en vue d'assurer un fonctionnement optimal du service."

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Bert Schoofs en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Bert Schoofs
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Justitie,
verzoekt de regering met spoed de nodige maatregelen te treffen in antwoord op de knelpuntennota van het Limburgs Platform Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen met het oog op een optimale werking van de dienst."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Eric Libert et Alfons Borginon.

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Eric Libert en Alfons Borginon.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close. Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

02 **Vraag van de heer Servais Verherstraeten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de werking van de commissies van toezicht van strafinrichtingen" (nr. 3304)**

02 **Question de M. Servais Verherstraeten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le fonctionnement des commissions de surveillance des établissements pénitentiaires" (n° 3304)**

02.01 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, meer dan een jaar geleden werden de commissies van toezicht in de diverse strafinrichtingen geïnstalleerd. Die commissies hebben recht op een secretaris. Behoudens vergissing van mijnentwege werd tot op heden echter nog niet tot benoeming overgegaan van deze secretarissen.

02.01 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Un peu plus d'un an après la création des commissions de surveillance, aucun secrétaire n'a encore été nommé. Pourquoi? Quand ces nominations interviendront-elles? Les moyens nécessaires à cet effet ont-ils été libérés? Cette situation n'entrave-t-elle pas le fonctionnement des

Mevrouw de minister, ik heb daarom de volgende vragen. Wat is de reden hiervoor? Wanneer kunnen die benoemingen worden verwacht? Wat is de timing? Werden hiervoor middelen voorzien in

het budget 2004? Benadeelt het feit dat sommige commissies nog niet over een secretaris beschikken het functioneren en de werking van die commissies niet?

Naast de problematiek van de secretarissen, is er ook de problematiek van de leden die recht hebben op een onkostenvergoeding onder meer voor hun verplaatsingen. Die mensen doen dit werk onbezoldigd en blijkbaar worden bovendien hun verplaatsingskosten niet terugbetaald. Wat is de reden voor het uitblijven van die uitkeringen? Werden hiervoor geen budgetten voorzien in de begroting 2004? Indien ze wel voorzien zijn, wat is dan de reden voor het niet-uitbetalen van deze kosten? Wanneer kunnen de betalingen worden verwacht? Ik heb begrepen dat deze problematiek op het terrein aanleiding heeft gegeven tot het feit dat sommige commissies van toezicht niet meer samenkomen en weigeren hun functies nog verder op te nemen. Wat zult u hieromtrent ondernemen?

02.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Verherstraeten, krachtens het koninklijk besluit van 4 april 2003 wordt elke commissie bijgestaan door een secretaris die een rijksambtenaar is van de Federale Overheidsdienst Justitie en die wordt aangewezen door de minister van Justitie. In de praktijk levert deze bepaling problemen op. Buiten Brussel zijn de rijksambtenaren van de FOD Justitie die in aanmerking komen om te worden aangeduid als secretaris leden van het personeel van de strafinrichtingen of van de justitiehuzen. Een dergelijke situatie levert problemen op op het vlak van de onafhankelijkheid van de commissies van toezicht of voor de secretarissen zelf. Zij kunnen er door hun secretariaatswerk voor de commissies immers misschien toe worden gebracht de instelling waarin ze werken in vraag te stellen. Dit zou voor deze personen een zeer onaangename situatie kunnen zijn.

In het verleden werd het secretariaat trouwens verzorgd door leden van het administratief personeel van de parketten, leden van de gerechtelijke ordes, door personen van buitenaf en niet van de FOD Justitie. Men werd dan vergoed door het toekennen van presentatiegeld.

Rekening houdend met de bewoordingen van het koninklijk besluit is het niet mogelijk om deze voormalige secretarissen te benoemen.

Wat de terugbetaling van de reiskosten van de leden van de commissies van toezicht betreft, heeft het koninklijk besluit van 4 april 2003 daartoe de mogelijkheid voorzien maar niet het automatisch toekennen ervan. Daarenboven is deze mogelijkheid alleen voorzien in de Nederlandse tekst van het koninklijk besluit en niet in de Franse tekst. Tijdens de goedkeuring van het koninklijk besluit werd hiervoor geen budget voorzien.

Rekening houdend met deze problemen heb ik een nieuw koninklijk besluit voorbereid om deze beide punten te verhelpen. Ik wens dat dit koninklijk besluit zo snel mogelijk tot een goed einde wordt gebracht.

02.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Dank u, mevrouw de minister, voor uw antwoord. Met betrekking tot dit koninklijk besluit wil ik nog vragen of het reeds op de Ministerraad is geweest en of het reeds naar de Raad van State is gestuurd voor advies. Wat is de

commissions? Par ailleurs, les membres des commissions n'obtiendraient pas le remboursement de leurs frais de déplacement. Les commissions refusent de remplir leur tâche en raison de cette situation. Que compte faire la ministre?

02.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: En vertu de l'arrêté royal du 4 avril 2003, les secrétaires des commissions de surveillance des établissements pénitentiaires sont des fonctionnaires du SPF Justice désignés par le ministre de la Justice. Toutefois, les fonctionnaires qui entrent en ligne de compte sont généralement des membres du personnel des établissements pénitentiaires ou des maisons de justice, ce qui crée des problèmes en ce qui concerne l'indépendance des commissions. Par le passé, le secrétariat était assuré par des membres du personnel administratif des parquets ou par des personnes externes. L'arrêté royal ne permet toutefois pas de renommer ces personnes. Seule la version néerlandaise prévoit la possibilité de rembourser les frais de déplacement des membres des commissions. En outre, aucun budget n'a été prévu à cet effet. Compte tenu de cet état de choses, j'ai préparé un nouvel arrêté royal que j'espère pouvoir publier dans les plus brefs délais.

02.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Ce nouvel arrêté royal a-t-il déjà été examiné au Conseil des ministres et soumis pour avis

stand van zaken? Welke timing voorziet u om dit koninklijk besluit uit te vaardigen in het Belgisch Staatsblad?

au Conseil d'Etat? Quand sera-t-il publié au Moniteur belge?

02.04 Minister **Laurette Onkelinx**: Het is voor binnenkort.

Il n'a pas encore été soumis au Conseil des ministres. Je ne sais même pas vous dire s'il s'agit d'un arrêté royal délibéré. Il faut que je vérifie. Je vous donnerai la réponse demain.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw **Liesbeth Van der Auwera** aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de erkenning van de flitsscheidingen" (nr. 3309)

03 Question de Mme **Liesbeth Van der Auwera** à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la reconnaissance des divorces rapides" (n° 3309)

03.01 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in Nederland is het sedert 1 april 2001 mogelijk om een huwelijk te ontbinden middels de zogenaamde flitsscheiding. Dat is een techniek waardoor een huwelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt omgezet in een partnerschap, waarna de echtgenoten-partners naar een notaris gaan teneinde dat partnerschap te laten ontbinden. Die ontbinding wordt simpelweg overgeschreven in de aktes van burgerlijke stand in Nederland.

Blijkbaar, volgens de cijfers die wij op dit ogenblik ter beschikking hebben, is die manier van echtscheiden in Nederland bijzonder populair. In vele landen wordt die techniek van uit de echt scheiden niet erkend wegens de strijdigheid met de openbare orde. België zou blijkbaar ook tot die landen horen.

Het gevolg is bijvoorbeeld – in Limburg hebben wij daarmee nogal te maken – dat voor mensen die in Nederland op die manier zijn gescheiden en een van die partners in België komt wonen, een nieuwe partner leert kennen en wenst te huwen, dat huwelijk niet mogelijk is in België aangezien die wijze van echtscheiden in ons land niet erkend wordt. Op die manier zou er sprake zijn van bigamie, laat staan wie de vader zou zijn van de kinderen die uit dat tweede huwelijk geboren zouden worden.

Wij hebben recent het Wetboek van internationaal privaatrecht goedgekeurd in de Kamer. Aangaande die erkenning van flitsscheidingen heb ik dan ook een aantal vragen.

Klopt het dat België in het verleden die flitsscheidingen, die manier van scheiden, niet erkende?

Blijft België bij haar standpunt om die flitsscheidingen niet te erkennen? Zo ja, is dat omwille van de exceptie van openbare orde?

Zult u een richtlijn opstellen zoals bepaald in artikel 31 van het ontwerp van het Wetboek van internationaal privaatrecht ondertussen, waarbij wordt gezegd dat u een richtlijn kunt opstellen met het oog op een eenvormige houding van de Belgische administratie dienaangaande?

03.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, ten eerste,

03.01 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Aux Pays-Bas, un mariage peut être transformé en un partenariat enregistré, ce qui permet le divorce sans l'intervention du juge. Cette procédure de divorce rapide, qui connaît dès lors un succès croissant aux Pays-Bas, ne serait pas reconnue dans notre pays parce que contraire à l'ordre public.

Est-il exact que la Belgique ne reconnaît pas les divorces rapides? La Belgique maintient-elle son point de vue fondé sur l'exception d'ordre public, malgré l'adoption de récente date du Code de droit international privé? La ministre compte-t-elle adresser aux administrations une directive concernant les divorces rapides?

03.02

Laurette Onkelinx,

ik heb geen kennis van concrete weigeringen om Nederlandse flitsscheidingen te erkennen. Het lijkt mij ongepast om de exceptie van openbare orde op te werpen. Het huwelijk wordt in Nederland rechtsgeldig omgezet in een geregistreerd partnerschap. Dat partnerschap wordt vervolgens rechtsgeldig ontbonden.

De enige rechtsgeldige reactie die me mogelijk lijkt, bestaat erin om bij flitsscheiding tussen een Belg en een Nederlander wetsontduiking, fraude tegen de Belgische wet, in te roepen. Door een flitsscheiding wordt de Belgische echtscheidingsprocedure omzeild. Doch ook een dergelijke tegenwerping moet voorzichtig worden gehanteerd.

Ten tweede, zoals ik al zei in mijn antwoord op uw eerste vraag, worden flitsscheidingen in België wel erkend. De IPR-codex zal daar geen wijziging in brengen.

Ten derde, mijn administratie werkt momenteel aan een rondzendbrief die de ambtenaren zal helpen bij de toepassing van de IPR-codex. De rondzendbrief zal vanaf september worden voorgelegd aan de permanente commissie voor de burgerlijke stand. Ook de flitsscheiding zal aan de commissie voor de Justitie worden voorgelegd met het oog op een eenvormige behandeling.

ministre: Il ne me paraît pas opportun d'invoquer l'exception d'ordre public. Le mariage est valablement converti aux Pays-Bas en un partenariat enregistré, puis il est valablement dissous. La fraude légale peut bel et bien être invoquée en cas de divorce rapide entre citoyens belge et néerlandais parce que la procédure en divorce est contournée. Toutefois, la prudence est de mise là aussi. Les divorces rapides sont donc bien reconnus en Belgique et le Code de DIP n'y changera rien. Mon administration élabore actuellement une circulaire destinée à aider les fonctionnaires dans le cadre de l'application du Code de DIP. Lorsque cette circulaire sera soumise à la Commission permanente de l'Etat civil, le divorce rapide pourra également être abordé.

03.03 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mevrouw de minister, ik mag dus noteren dat u het er niet mee eens bent wanneer de ambtenaren van de burgerlijke stand in België een Nederlandse flitsscheiding niet erkennen.

03.03 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): La Belgique aurait déclaré au sein de la commission pour le Droit familial du Conseil de l'Europe ne pas reconnaître le divorce rapide. La ministre n'est donc pas d'accord sur ce point. Je prends note du fait qu'elle donnera des instructions aux fonctionnaires.

Volgens mij wordt dat woord heel raar vertaald.

Ik neem aan dat België deze manier van echtscheiding in de toekomst zal erkennen. Blijkbaar zou België in het verleden in de commissie voor het Familierecht in de Raad van Europa hebben geantwoord dat het die manier van echtscheiding niet erkent en dat er op dit ogenblik zich op dat vlak nog een aantal problemen voordoet met betrekking tot de administratie van de burgerlijke stand.

Ik noteer uw antwoord en ik noteer ook dat u met het oog daarop een richtlijn zult uitvaardigen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: La question n° 3319 de M. Malmendier est retirée.

04 **Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de effectieve oprichting van het penitentiair onderzoeks- en klinisch observatiecentrum" (nr. 3327)**

04 **Question de M. Tony Van Parys à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la mise en place effective du centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique" (n° 3327)**

04.01 **Tony Van Parys** (CD&V): Mevrouw de vice-eerste minister, de affaire-Fourniret toont nogmaals aan dat wij er alles aan moeten doen om te voorkomen dat seksuele delinquenten recidiveren en hervallen in hun gruwelijke daden. Ik meen dat daarover geen enkele discussie kan bestaan, wetende welk leed is aangericht aan de familieleden en ook aan de samenleving in het algemeen.

04.01 **Tony Van Parys** (CD&V): L'affaire Fourniret démontre une fois de plus que nous devons absolument éviter que des délinquants sexuels puissent récidiver. Une des recommanda-

Naar aanleiding van de affaire-Dutroux heeft de parlementaire onderzoekscommissie aanbevolen om een wetenschappelijke instelling op te richten die professioneel advies zou verstrekken aan de instanties bevoegd voor, onder andere, de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de beslissingen inzake vrijheid onder voorwaarden voor seksuele delinquenten. Met het oog op de realisatie van deze aanbeveling is het koninklijk besluit uitgevaardigd van 19 april 1999, waarbij de instelling met de benaming Penitentiair Onderzoeks- en Klinisch Observatiecentrum effectief werd opgericht. De instelling had precies de opdracht onderzoek te voeren en observatie te doen naar seksuele delinquentie om vervolgens de behandelingsmogelijkheden te bepalen, het terugval- of recidiverisico te omschrijven en op basis van dit wetenschappelijk inzicht adviezen te verstrekken aan de instanties die beslissen over de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de vrijheid onder voorwaarden, zodat die beslissingen met kennis van zaken kunnen gebeuren en professioneel en wetenschappelijk onderbouwd zijn, opdat het terugvalrisico en de kansen op recidive in de mate van het mogelijke worden beheerst.

Na vijf jaar bestaat en functioneert het POKO – zo wordt deze wetenschappelijke instelling afgekort genoemd – nog altijd niet. Ik meen dat de affaire-Fourniret ons weer voor de realiteit plaatst. Het kan toch niet dat we nog eens moeten wachten op een nieuw incident met seksuele delinquenten om die wetenschappelijke instelling effectief op te richten?

Dit kan niemand zich veroorloven. De vraag is dan ook waarom er vijf jaar verloren zijn gegaan voor de oprichting en de organisatie van deze wetenschappelijke instelling. Wanneer zal dat wetenschappelijk organisme nu worden opgericht? Waar zal het zijn gevestigd?

04.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Aan elke gevangenis is er een psychosociale dienst verbonden die verantwoordelijk is voor het opstellen van een advies ter voorbereiding van een invrijheidstelling. Deze dienst, bestaande uit een maatschappelijk werker, een psycholoog en eventueel een psychiater, doet een onderzoek naar mogelijke tegenindicaties voor een invrijheidstelling. Dit verslag is gebaseerd op gesprekken met de gedetineerde, de resultaten van psychologische testen en in veel gevallen ook op gegevens van een maatschappelijke enquête gehouden in het toekomstig opvangmilieu. Deze enquêtes worden gehouden door de justitieassistenten van de dienst Justitiehuisen.

In het kader van de samenwerkingsakkoorden tussen de federale staat en de Gemeenschappen en Gewesten inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik werd er afgesproken dat er in een aantal gevangenissen gespecialiseerde teams worden uitgebouwd die een advies geven bij veroordelingen omwille van feiten zoals bedoeld in de artikelen 372 tot en met 386ter van het Strafwetboek. Deze gespecialiseerde psychosociale teams zijn multidisciplinaire equipes gespecialiseerd in de problematiek van daders van seksueel misbruik. Zij geven een advies bij veroordelingen vanaf één jaar gevangenisstraf. In complexe dossiers kan ook een tweede mening gevraagd worden aan de steuncentra die specifiek hiervoor werden opgericht. Ik bedoel hiermee het Universitair Forensisch Centrum te Antwerpen en de Unité de Psychologie Légale

tions formulées par la commission d'enquête "Dutroux" concernait la création d'un institut scientifique chargé de formuler un avis spécialisé à l'attention des instances concernées par la libération conditionnelle de délinquants sexuels. Cette recommandation a donné lieu à la création, par arrêté royal, du Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique (CPROC), qui est chargé de soumettre les détenus condamnés à un examen clinique en vue de formuler un avis à l'intention des organes compétents en matière de libération conditionnelle.

Après cinq ans, on n'a toujours pas créé de CPROC à l'heure où l'affaire Fourniret nous confronte de nouveau à la plus dure des réalités. N'attendons pas qu'un nouvel accident de ce type se produise!

Pourquoi a-t-on tergiversé pendant cinq ans avant de créer et d'organiser cette institution scientifique? Quand verra-t-elle le jour? Où sera-t-elle implantée?

04.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Toutes les prisons sont dotées d'un service psychosocial qui rédige un avis chaque fois qu'une mise en liberté est envisagée. Cet avis est basé sur des entretiens, des tests et, dans un nombre de cas, sur une enquête sociale dans le futur milieu d'accueil.

Dans le cadre des accords de coopération, nous mettons sur pied, au sein d'un certain nombre de prisons, des équipes multidisciplinaires spécialisées dans l'approche des délinquants sexuels et appelées à rendre des avis sur des condamnations d'au moins une année d'emprisonnement. Pour les dossiers complexes, un second avis pourra être demandé à deux centres d'appui: le "Universitair Forensisch Centrum" d'Anvers et l'Unité de

te Doornik. Het is vooral de psychosociale dienst van de gevangenis die verantwoordelijk is voor deze adviezen.

Pour ce qui est du Centre pénitentiaire de recherche et d'observation clinique, le CPROC, je ne veux pas mettre ce centre sur pied si je n'ai pas la certitude que le gouvernement pourra y consacrer les moyens financiers et en personnel adéquats ainsi qu'un lieu adapté et sécurisé.

On a trop souvent lancé des projets sans nécessairement disposer des moyens financiers nécessaires. Nous verrons, dans le cadre du budget de 2005, si oui ou non des moyens supplémentaires pourront être consacrés à la mise sur pied de ce centre de recherche et d'observation clinique.

Pour le reste, le travail avec les services spécialisés et les institutions communautaires est aujourd'hui en cours, ce qui était indispensable.

04.03 Tony Van Parys (CD&V): Mevrouw de vice-eerste minister, u hebt het gehad over de initiatieven op het niveau van de psychosociale diensten van de gevangnissen.

Wat mij vooral opvalt in uw antwoord, is dat de wetenschappelijke instelling, die in april 1999 bij koninklijk besluit werd opgericht en die precies tot doelstelling had seksuele delinquenten te observeren, het onderzoek te voeren zodat men met kennis van zaken adviezen kon formuleren voor de voorwaardelijke invrijheidsstelling, voor de vrijheid onder voorwaarden, ook in het kader van de internering, er nog altijd niet is. Meer nog, op dit ogenblik is er ook nog altijd geen perspectief dat het zogenaamde POKO er komt. U zegt dat u hiermee niet begint als u niet de nodige middelen en een locatie van de regering krijgt.

Naar aanleiding van het actuele dossier-Fourniret zou de regering toch moeten beseffen dat de middelen, de mensen en de locatie terzake heel dringend en prioritair ter beschikking zouden moeten worden gesteld, tenzij men zou betwisten dat een dergelijk wetenschappelijk organisme er effectief zou moeten komen.

Wij hebben de voorbije dagen opnieuw in de commentaren gelezen hoe complex het probleem van de voorwaardelijke invrijheidstelling, alsook van de seksuele delinquentie en de risico's tot recidive is. Ik denk dat wetenschappelijk inzicht terzake absoluut noodzakelijk is. Trouwens, de Kamer heeft de aanbeveling unaniem goedgekeurd. Ik vind het onbegrijpelijk dat de instelling vandaag nog altijd niet bestaat en dat de regering vandaag nog altijd niet kan zeggen dat ze er zal komen. Men kan zich zelfs niet engageren voor de middelen en de locatie. Ik kan daar niet mee leven. Ik zal dan ook op alle plaatsen aandringen dat de aanbeveling van de onderzoekscommissie wordt nagekomen en dat wat in het koninklijk besluit staat, ook omgezet wordt. Op die manier nemen we het initiatief om risico's inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling van seksuele delinquenten te beperken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Psychopathologie légale de Tournai.

Ik wil het Penitentiair onderzoeken klinisch observatiecentrum (POKOC) niet oprichten als het niet de nodige financiële middelen en het nodige personeel krijgt, en als er niet voorzien wordt in een aangepaste en beveiligde site. We zullen zien of er in het kader van de begroting 2005 extra middelen kunnen worden uitgetrokken voor dit centrum.

Voor de rest wordt er nu samengewerkt met de gespecialiseerde diensten en de gemeenschapsinstellingen, wat noodzakelijk was.

04.03 Tony Van Parys (CD&V): La loi impose la création d'un institut de recherche scientifique chargé d'étudier les cas de délinquance sexuelle. Un tel institut est indispensable pour pouvoir formuler des avis dûment étayés en vue notamment de la libération conditionnelle de délinquants. Il est scandaleux que cet institut n'ait toujours pas vu le jour et que rien ne laisse entrevoir cette création. Le gouvernement devrait se rendre compte que la mise en place d'un tel institut constitue une priorité. Je continuerai à saisir toute occasion pour réclamer instamment la mise en œuvre de la recommandation de la commission d'enquête.

05 Vraag van de heer Karel Pinxten aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het voorontwerp van wet betreffende het afluisteren van burgers door de Veiligheid van de Staat" (nr. 3332)

05 Question de M. Karel Pinxten à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "l'avant-projet de loi relatif à l'écoute téléphonique de citoyens par la Sûreté de l'Etat" (n° 3332)

05.01 Karel Pinxten (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-premier, vorige week stond er een bericht in een van de Vlaamse kranten met betrekking tot het gebruik van het GPS-systeem door werknemers van Belgacom. Daaruit bleek duidelijk dat er zich een probleem voordoet, om het heel zacht uit te drukken. Ik geef dat gewoon aan omdat het al een hele tijd mijn aanvoelen is dat mede ook door de technologische evolutie die wij meemaken op zeer korte tijd, wij voor we het weten en voordat we het ons bewust zijn, terechtkomen in een systeem waarbij de privacy van de mensen echt in het gedrang komt. Dat is ook het algemene kader waarin ik deze vraag stel.

Deze vraag gaat heel specifiek, zoals u hebt kunnen lezen, over de zogenaamde veiligheidstap, het aftappen door de ADIV, de Algemene Dienst Informatie en Veiligheid van de strijdkrachten, maar vooral door de Veiligheid van de Staat.

De huidige situatie is de volgende. Voor het luik van de militaire dienst is er al een regeling. Om de strijdkrachten in het buitenland of om Belgische burgers in het buitenland te beveiligen, bestaat er een taprecht, een interceptierecht. Daarvoor geldt de wet van 1994 over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zoals aangepast in 1998.

11 september heeft natuurlijk ook heel wat teweeggebracht. Naar aanleiding van de gebeurtenissen op 11 september – dat is de achtergrond – heeft de Veiligheid van de Staat een voorontwerp van wet opgesteld, in heel sterke mate geïnspireerd op de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van 1994. In de jaarverslagen 2000 en 2001 van het comité I is daarvan melding gemaakt. Er werd ook duidelijk aangegeven onder welke voorwaarden de Veiligheid van de Staat de toelating zou krijgen om tappen en intercepties te doen. Daarover is een advies uitgebracht door de privacycommissie op 12 december 2002. Dat is een gunstig advies, mits natuurlijk rekening wordt gehouden met een aantal opmerkingen.

In de commissie voor de Justitie hebben wij daarover van gedachten gewisseld op 16 maart. U hebt toen aangegeven dat u tegen de zomer, als ik dat zo kan zeggen, een voorontwerp van wet zou voorleggen aan het Parlement dat aan de Veiligheid van de Staat de mogelijkheid zou bieden om, onder bepaalde voorwaarden, burgers af te luisteren.

Dat voorontwerp van wet zou de Veiligheid van de Staat ook de mogelijkheid bieden om onder bepaalde voorwaarden burgers af te luisteren en aldus het aftappen mogelijk maken buiten de gerechtelijke sfeer waaronder het vandaag uitsluitend valt. Daarop komt het eigenlijk neer.

U hebt gezegd dat een werkgroep zou worden opgericht waarin de

05.01 Karel Pinxten (VLD): A la suite des événements du 11 septembre 2001, entre autres, la Sûreté de l'Etat a rédigé un avant-projet de loi lui permettant de mettre des citoyens sur écoute. Le Comité I a rendu un avis favorable sous la condition du respect de règles strictes. Pour information, je précise qu'un récent arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme définit six conditions très précises auxquelles doivent répondre les pratiques d'écoute.

La ministre a indiqué le 16 mars 2004 que l'avant-projet serait soumis au Parlement pour l'été. Quel est l'état de la situation? Quelles précautions et garanties prévoit la ministre? Le groupe de travail compétent s'est-il déjà réuni? Quels délais de conservation s'appliqueront aux enregistrements?

voorzitter van de privacycommissie en de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat zouden zetelen. Ook de militaire inlichtingendienst – ADIV – zou daarbij betrokken zijn. Ik ontvang daaromtrent evenwel tegenstrijdige berichten. Dat is ook een van de redenen waarom ik u deze vragen stel.

Ik wil alvorens de vragen punctueel te stellen, verwijzen naar ongetwijfeld bekende jurisprudentie terzake van het Europees Hof van de rechten van de mens te Straatsburg, meer bepaald de zaken Klass en Leander. Het arrest Klass dateert al van 1977 en in dat arrest worden met betrekking tot het verstrekken van de waarborgen zes zeer precieze principes gehanteerd. Ik zal ze hier niet toelichten, maar ik wil ze gewoon vermelden. Het urgentiebeginsel, het subsidiariteitsbeginsel – men moet geen andere bewijsmogelijkheden kunnen vinden –, het specificiteitsbeginsel – het moet gaan over specifieke personen, dat betekent dus concreet dat voor Straatsburg algemeen proactieve verkennende intercepties of taps uitgesloten zijn –, het motiveringsbeginsel – een schriftelijke motivatie –, een met reden omklede aanvraag om toelating, het doelbindingsbeginsel – dat spreekt voor zichzelf – en het controlebeginsel – de aanwezigheid van onafhankelijke controlemechanismen.

Ik heb vier vragen.

Ten eerste, hoever staat u met het voorontwerp van wet dat u hebt ontvangen?

Ten tweede, hoe zit het met de werkgroep?

Ten derde, hoe zit het met de voorwaarden en de waarborgen?

Ten vierde, hoe zit het met het koninklijk besluit van de bewaartermijnen? Ik stel daarover een vraag omdat in het buitenland, en bijvoorbeeld in Frankrijk voor iedere verrichte perceptie een bewaartermijn van een tiental dagen geldt. Na tien dagen wordt een opname die niet nuttig blijkt, vernietigd. Ook in Duitsland en in Luxemburg staat daarop een termijn. De problematiek van de termijnen is volgens mij zeer belangrijk.

Mevrouw de minister, tot daar de vragen die ik u wil stellen.

05.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Pinxten, ik bereid een voorontwerp van wet voor dat aan de Veiligheid van de Staat zal moeten toelaten over te gaan tot het aftappen van telefoongesprekken. Uit discussies die ik reeds voerde met bepaalde autoriteiten is echter gebleken dat dit voorontwerp van wet essentiële vragen oproept betreffende de fundamentele vrijheden en rechten van individuele personen.

De werkgroep die ik heb samengeroepen bestaat uit de voorzitter van de commissie voor de Bescherming van de Private Levenssfeer, de voorzitter van het comité I, de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en een lid van mijn team. De werkgroep kreeg twee precieze opdrachten: enerzijds de opmaak van een voorontwerp van wet over de veiligheidsverificaties en anderzijds het voorbereiden van een voorontwerp van wet over het aftappen van telefoongesprekken door de inlichtingendiensten. Deze werkgroep heeft mij een voorontwerp van wet doorgestuurd over de veiligheidsverificaties dat weldra in het Parlement zal moeten toekomen.

05.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Les écoutes téléphoniques touchent aux libertés et aux droits fondamentaux de l'individu. Un groupe de travail réunissant l'ensemble des services concernés a été chargé d'élaborer des avant-projets de loi relatifs aux contrôles de sécurité et aux écoutes téléphoniques.

L'avant-projet relatif aux contrôles de sécurité sera prochainement déposé au Parlement.

La discussion sur les écoutes téléphoniques est toujours en cours. La solution au problème de l'échange d'informations entre les

Wat het voorontwerp van wet over de telefoontap betreft, zijn de discussies nog bezig want de denkoefening moet worden uitgebreid tot de vertegenwoordigers van de minister van Landsverdediging wat de militaire inlichtingendiensten betreft en tot de gerechtelijke autoriteiten teneinde de problematiek van het uitwisselen van informatie tussen deze inlichtingendiensten en de rechterlijke macht op te lossen. Het is dus voorbarig om u nu reeds een beschrijving te geven van de fundamentele principes van dit ontwerp. Gezien de inzet van een dergelijke wet kunnen we niet het risico lopen dat zij vernietigd wordt door het Arbitragehof of dat bezwaar wordt ingediend bij het Europees Hof voor de rechten van de mens. Er moet een correct evenwicht gevonden worden tussen de bescherming van de belangen van individuele personen en die van de Staat.

Een voorontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 14 van de wet van 28 november 2000 betreffende de informaticacriminaliteit dat artikel 109ter,e van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven heeft gewijzigd, is in voorbereiding bij de administratie Justitie in samenwerking met de Federal Computer Crime Unit van de federale politie. Dit koninklijk besluit zal de aard van de gegevens bepalen die volgens artikel 109ter,e door operatoren van telecommunicatienetwerken en verstreckers van telecommunicatiediensten bewaard moeten worden evenals de minimale bewaartermijnen. De inhoud van dit koninklijk besluit zal tevens afgestemd worden op het ontwerp van kaderbesluit dat binnen de Raad van de Europese Unie behandeld wordt en dat betrekking heeft op hetzelfde onderwerp, namelijk het bewaren van gegevens die verwerkt worden door publiekelijk beschikbare telecommunicatiediensten of -netwerken. Ook dit besluit, dat momenteel in onderhandeling is, bepaalt welke gegevens bewaard dienen te worden en gedurende welke periode dit dient te gebeuren. Het spreekt voor zich dat België rekening zal moeten houden met de resultaten van deze onderhandelingen.

05.03 Karel Pinxten (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik zou de minister willen danken voor haar antwoord. Ik begrijp dat het koninklijk besluit ter uitvoering van de zogenaamde Belgacom-wet, waarnaar zij heeft verwezen, in voorbereiding is. Ik begrijp ook dat het onmogelijk is om al precieze data te geven, hoewel zij op 16 maart had aangegeven dat zij tegen juni – ik heb tegen de zomer gezegd – met een voorontwerp zou komen. Ik plak daar nog geen precieze datum op. We zullen nog wat geduld oefenen. Ik heb daarvoor ook begrip, omdat het een uiterst delicate materie is.

Mag ik daar nog iets op zeggen, mijnheer de voorzitter?

Waarom vind ik het punt zo belangrijk?

Ik was in 1990-1991 lid van het Europees Parlement en ik kwam op een bepaalde morgen met de wagen van het hotel naar het Europees Parlement, samen met een Oost-Duitse collega, die toen nog waarnemer was. Ik zal die rit nooit vergeten. Ik sprak met die man over de situatie in Oost-Duitsland, over allerlei zaken, over het leven in Oost-Duitsland. Het ging toevallig ook over telefoneren. Telefoneren deed hij nooit, zei hij, als het over niet-banale dingen ging tenminste. Er wordt altijd wel door iemand meegeluisterd. Hij vertrouwde dat niet. Ik was daar toen door geschokt.

services de renseignements militaires et la justice requiert que le ministre de la Défense et les autorités judiciaires soient associés à la concertation. Nous devons éviter que la Cour d'arbitrage annule la loi ou que la Cour européenne des droits de l'homme soit saisie d'une plainte.

L'administration de la Justice et la computer crime unit de la police fédérale préparent un avant-projet d'arrêté royal portant exécution de l'article 14 de la loi du 28 novembre 2000 relative à la criminalité informatique. Cet arrêté royal déterminera la nature et la durée de conservation des données que les opérateurs de réseaux de télécommunications et les fournisseurs de services de télécommunications doivent stocker. Il sera aligné sur le projet de décision-cadre sur le même sujet qui est actuellement à l'examen au Conseil de l'Union européenne.

05.03 Karel Pinxten (VLD): Je comprends tout à fait que la ministre ne puisse communiquer de dates précises.

Il s'agit d'une matière importante à mes yeux depuis qu'un collègue est-allemand du Parlement européen m'a confié, en 1990 ou en 1991, qu'il ne menait jamais aucune discussion importante par téléphone. Il y a quelques semaines, l'ancien premier ministre, M. Martens, a refusé de se prononcer par gsm sur les candidats à la présidence de la Commission européenne. Ce type d'attitude en dit long. Dans le souci du respect de la vie privée, nous devons accorder une attention particulière aux pratiques d'écoute. Il est probable que même la ministre de la Justice n'ait perçu

que la partie visible de l'iceberg.

Ik heb aan dat gesprek moeten terugdenken toen ik enkele weken geleden Wilfried Martens hoorde, toen hij als voorzitter van de Europese Volkspartij werd geconsulteerd over de kandidaten voor het voorzitterschap van de Europese Commissie. Oud-premier Martens liet zich op een bepaald ogenblik ontvallen dat hij geen gesprek wenste over zijn gsm, maar dat hij daarover via een ander communicatiemiddel wou spreken, gelet op het vertrouwelijk karakter van het gesprek over het voorzitterschap van de Europese Commissie. Als iemand zoals oud-premier Wilfried Martens dat *urbi et orbi* zegt, dan betekent het dat ook zo iemand, die toch het radarwerk van de Staat goed kent, aangeeft dat hij met die privacyproblematiek bezig is. Ik vind dat verontrustend.

Ik dacht dat Wilfried Martens het voor de camera's zei. Hij heeft in elk geval zeer duidelijk gezegd dat hij daarover niet via de normale gsm-verbinding wou spreken om redenen die ik daarnet aangaf. Ik heb u ook aangegeven dat het mij deed terugdenken aan een gesprek met een Oost-Duitse waarnemer tijdens een rit van het hotel aan de Duitse kant van Straatsburg naar het Europees Parlement.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik meen dat wij en allen die daarvoor belangstelling hebben in het belang van de fundamentele rechten, vrijheden en privacy van de mensen buitengewoon veel aandacht moeten hebben voor de problematiek. Ik denk zelfs dat er in ons land een aantal dingen gebeurt waarvan wij zelfs nog niet het topje van de ijsberg kennen, ook – vrees ik – de minister van Justitie niet. Dat is mijn aanvoelen. Er zijn ook een aantal dingen die dat onderbouwen.

Ik geef nog enkele voorbeelden: hoe wordt omgegaan met de camerabewaking in warenhuizen, waarvoor toestemming nodig is; hoe wordt omgegaan met koopinformatie, met andere financiële informatie; hoe informatie verkocht wordt, vermarkt wordt.

Ik denk dat wij, de uitvoerende macht, de regering, u en wij, vandaag inzake de inbreuken op de privacy in ons land in het beste geval slechts het topje van de ijsberg kennen. Dat is ook de reden waarom ik hierover geregeld vragen stel.

Mevrouw de minister, ik dank u alleszins, omdat u, zoals steeds, een duidelijk antwoord geeft. Ik dank u ook voor uw aandacht voor de problematiek.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Question de Mme Marie Nagy à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la double peine" (n° 3338)

06 Vraag van mevrouw Marie Nagy aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de dubbele bestraffing" (nr. 3338)

Le **président**: M. Maingain avait déposé une question similaire. Il ne peut malheureusement pas nous rejoindre. Dès lors, je donnerai à M. Libert l'occasion d'intervenir dans la discussion.

06.01 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, madame la ministre, je souhaiterais revenir sur la problématique de la double peine. A ce sujet, l'accord gouvernemental prévoit, je cite: "Le

06.01 Marie Nagy (ECOLO): Het regeerakkoord voorziet in een oplossing voor het probleem van

problème de ce qu'on appelle la double peine sera résolu en traduisant en une loi la circulaire qui prévoit que les gens qui mènent leur vie de famille en Belgique, y sont nés et y ont grandi, ne peuvent être expulsés, après avoir été condamnés pénalement en Belgique."

En insistant une fois de plus sur la nécessité de mettre rapidement un terme au caractère profondément injuste et inadmissible de cette double peine, madame la ministre, j'aimerais connaître l'état d'avancement de ce dossier et savoir si le projet de loi que vous avez annoncé pour la fin du premier trimestre de cette année a été finalisé ou est en voie de réalisation. Pouvez-vous me donner une date à laquelle on pourrait espérer que le parlement soit saisi de ce projet de loi? A d'autres reprises, vous avez montré de l'intérêt pour cette question. Aussi voudrais-je savoir si, depuis votre entrée en fonction, le principe de la double peine a été appliqué. Si oui, dans quelle mesure et dans quel cadre?

06.02 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je connais particulièrement bien l'extrait de l'accord de gouvernement que Mme Nagy vient de citer. Comme elle le sait, je suis particulièrement sensible à cette problématique.

Cela étant dit, ce projet de loi n'est pas de ma compétence mais de celle du ministre de l'Intérieur qui, au sein du gouvernement, est compétent pour prendre l'initiative de modifier les dispositions de la loi du 15 décembre 1980 touchant à cette matière. Par ailleurs, les discussions sont actuellement en cours dans des groupes de travail au sein du gouvernement. J'ai bon espoir qu'elles aboutissent rapidement, d'autant plus qu'elles sont étroitement liées aux discussions relatives au transfèrement des personnes condamnées, pour lequel un projet de loi a déjà été accepté, le Conseil d'Etat ayant remis son avis. J'espère que le ministre pourra rapidement terminer le travail qu'il a entamé.

06.03 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, je remercie Mme la ministre pour sa réponse. J'interrogerai le ministre de l'Intérieur. Evidemment, cette matière relève de la responsabilité du gouvernement, puisqu'elle a trait tant à la problématique liée aux étrangers qu'aux peines appliquées aux personnes en général en Belgique. Cela concerne effectivement aussi les dispositions pénales.

A la fin de la législature précédente, il y avait d'ailleurs eu un sérieux engagement, non seulement des composantes de la majorité de l'époque, mais aussi de l'ensemble des différents acteurs pour dire que le fait pour certaines personnes d'être doublement condamnées posait un grave problème. En effet, elles étaient condamnées pour le délit qu'elles avaient commis, ce qui est tout à fait normal, mais elles pouvaient également faire l'objet d'une expulsion.

Depuis l'entrée en fonction du gouvernement, la double peine a-t-elle été appliquée? En effet, la circulaire prévoyait des conditions très précises pour l'application de la double peine. Mais j'imagine que c'est le ministre de l'Intérieur qui est également compétent pour répondre à cette question.

06.04 Eric Libert (MR): Madame la ministre, ainsi que cela a été évoqué, vous avez déjà été amenée à répondre précédemment à cette question. Ainsi, le 13 janvier 2004, M. Olivier Maingain vous

de dubbele bestraffing.

Is het door u aangekondigde wetsontwerp reeds klaar? Zo neen, wanneer zal dit het geval zijn?

Werd het principe van de dubbele bestraffing nog toegepast? Zo ja, in welke mate?

06.02 Minister Laurette Onkelinx: Dit wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 valt onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken.

Op dit ogenblik wordt het bestudeerd in werkgroepen die, naar ik hoop, hun werkzaamheden weldra zullen afronden.

06.03 Marie Nagy (ECOLO): De regering dient haar verantwoordelijkheid op te nemen in dit dossier. Ik zal uw collega van Binnenlandse Zaken dan ook onderwerpen, met name over het feit of de dubbele bestraffing sinds zijn aantreden nog is toegepast.

06.04 Eric Libert (MR): De heer Maingain stelde u op 13 januari 2004 een vraag in dat verband. U

avait déjà interrogée à ce sujet. A l'époque, vous aviez répondu à la question de savoir qui travaillait sur la loi, qu'il s'agissait du ministre de l'Intérieur et de vous-même "en bonne complicité sur ce thème", précisez-vous.

Aujourd'hui, vous dites – ce que je peux comprendre – qu'une autre option a été prise en matière de procédure de travail, tout en indiquant que ce projet ne relève plus de votre compétence mais de celle du ministre de l'Intérieur. En tout cas, si j'ai bien compris, vous n'y travaillez plus actuellement.

Madame la ministre, pourriez-vous m'indiquer quel était l'état d'avancement de ce projet, notamment concernant les critères retenus relatifs à l'éloignement de l'étranger, projet sur lequel vous avez tant travaillé qu'il aurait dû être terminé à la fin du premier trimestre, donc avant le mois de juin? Aviez-vous retenu le critère général de l'ordre public et de la sécurité nationale ou aviez-vous privilégié des critères plus précis tels que des infractions dûment qualifiées.

06.05 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je voudrais tout d'abord faire une mise au point. La circulaire actuelle sur la double peine, que Mme Nagy vient d'évoquer en rappelant l'accord de gouvernement, est une circulaire du ministre de l'Intérieur. C'est donc le ministre de l'Intérieur qui préside le groupe de travail auquel nous participons, bien entendu, puisque cela a des conséquences sur toute la politique d'exécution des peines dont le SPF Justice est responsable. Nous travaillons donc sur cette question.

Pour ce qui me concerne, j'ai terminé la première partie relative au transfèrement des personnes condamnées.

Comme je vous l'ai dit, cela s'est terminé à la fin du premier trimestre. La deuxième partie devrait se terminer sous peu à l'initiative du ministre de l'Intérieur. Nous continuons à avoir cette complicité dans le travail.

06.06 Eric Libert (MR): Monsieur le président, madame la ministre, vous nous parlez de la circulaire, mais qu'en est-il de l'état d'avancement du projet de loi?

06.07 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur Libert, pour l'instant, nous ne travaillons pas sur une nouvelle circulaire mais à la transposition de cette circulaire dans un projet de loi.

06.08 Eric Libert (MR): Pouvez-vous me dire, à ce niveau, quels sont les critères que vous avez choisi de retenir comme servant de base à l'éloignement de l'étranger?

06.09 Laurette Onkelinx, ministre: C'est exactement ce que l'on a dit dans l'accord de gouvernement: la circulaire est transférée vers un projet de loi. Ce sont les mêmes critères, sans plus!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

antwoordde toen dat de minister van Binnenlandse Zaken en uzelf in goede verstandhouding rond dat thema samenwerkten. Vandaag zegt u dan weer dat het om een bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken gaat! Hoe ver was dit ontwerp volgens de destijds vooropgestelde criteria gevorderd?

06.05 Minister Laurette Onkelinx: De bestaande circulaire gaat uit van de minister van Binnenlandse Zaken, die, bij wijze van spreken, de werkgroepen waaraan wij deelnemen, voorziet.

Ik was bij het einde van het eerste trimester klaar met de eerste tekst, met betrekking tot de overbrenging van gevonnenen personen. Het tweede deel, dat door de minister van Binnenlandse Zaken wordt opgesteld, zal binnenkort klaar zijn. De verstandhouding is dus nog steeds uitstekend!

06.06 Eric Libert (MR): U heeft het nu over de circulaire. Maar hoe staat het met het wetsontwerp?

06.07 Minister Laurette Onkelinx: Wij werken niet aan de circulaire maar aan de omvorming ervan tot wetsontwerp. De criteria zijn echter dezelfde.

07 Question de Mme Zoé Genot à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "la décision d'organiser des élections générales pour le renouvellement des organes du culte musulman" (n° 3349)

07 Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de vice-eerste minister en minister van Justitie over "de beslissing om algemene verkiezingen te houden met het oog op de hernieuwing van de organen van de islamitische eredienst" (nr. 3349)

07.01 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, madame la ministre, cela fait déjà quelques mois pour ne pas dire quelques années que ce parlement se penche, discute, réfléchit à la meilleure manière de soutenir l'organe représentatif du culte musulman. Cette réflexion est large: dans tous les cercles de citoyens, les associations qui essaient de faire fonctionner ce culte musulman.

On le sait, la situation n'est pas facile. On a connu de nombreux écueils. Tout avait pourtant bien commencé. Des élections avaient été organisées, auxquelles un grand nombre de citoyens appartenant à la communauté musulmane avaient participé. Avoir un organe élu par des citoyens qui s'étaient exceptionnellement déplacés pour l'occasion était une source de fierté pour la communauté musulmane. Pourtant, les choses n'avaient pas été évidentes. L'organisation avait été très difficile, notamment avec le screening, les quotas à fixer pour respecter les différentes sensibilité, etc.

Par ailleurs, le sous-groupe constitué était composé de personnes qui n'avaient pas l'habitude de travailler ensemble, dans le cadre d'un tout nouvel organe sans règlement d'ordre intérieur. Ces personnes ont donc dû apprendre à travailler à partir de rien. Le démarrage a donc été difficile. De plus, le budget affecté à cet organe était totalement ridicule par rapport à celui qui est prévu pour les autres cultes. Peu à peu, la situation s'est améliorée, mais elle reste clairement discriminatoire.

Des difficultés ont vu le jour au sein l'exécutif en tant que tel. Par exemple, l'assemblée constituante a souhaité changer d'exécutif l'année passée. Or, le gouvernement fédéral de l'époque a largement traîné pour entériner ce nouvel exécutif et plusieurs mois ont été perdus.

Toujours est-il que les choses avancent lentement, même si c'est avec difficulté, notamment en ce qui concerne les imams et les aumôniers. On sait que le financement des mosquées relève de la compétence des Régions et on espère que ce dossier avancera rapidement.

Vu ces nombreux défis, je me demande pourquoi on réclame aujourd'hui le renouvellement intégral de cet organe qui a eu, je le rappelle, beaucoup de mal à démarrer et qui commence seulement à trouver ses marques.

Dans l'accord de 1998 avec la communauté musulmane, il était prévu un renouvellement partiel (1/3) après cinq ans. Il en était de même dans le règlement d'ordre intérieur qui avait été négocié. Dans le rapport des médiateurs, M. Moureaux et Mme Kaçar, était également rappelée cette modalité de renouvellement partiel de l'organe représentatif à raison d'un tiers. Et pour votre part, à la fin de l'automne, vous parliez encore, à l'occasion d'une question de M. Van Parys, du renouvellement d'un tiers de l'organe représentatif via des élections partielles.

07.01 Zoé Genot (ECOLO): Men boekt langzaam vooruitgang in het dossier van de organisatie van de islamitische eredienst. In dat dossier moesten echter heel wat klippen worden omzeild. De financiële middelen waarin was voorzien waren belachelijk laag in vergelijking met die welke voor de andere erediensten worden uitgetrokken. Bovendien zijn er ook binnen de Executieve zelf moeilijkheden gerezen.

In 1998 had men een gedeeltelijk vernieuwing van de Executieve in het vooruitzicht gesteld. U had het daar zelf nog over in het najaar. Nu heeft men het over een volledige vernieuwing, omdat er slecht werk zou zijn geleverd. Stel u echter voor dat men algemene verkiezingen zou moeten houden telkens wanneer de burgers vinden dat hun vertegenwoordigers in een parlement slecht werken!

Op 25 juni keurde de ministerraad een koninklijk besluit goed dat ertoe strekt een commissie op te richten die belast is met de organisatie van de volledige hernieuwing van de Algemene vergadering van de moslims van België. Op grond van welke elementen heeft u beslist om algemene verkiezingen te organiseren? Hoe reageert u op het persbericht van de executieve volgens hetwelk zij niet gehoord werd en het voorwerp is geweest van inmenging? Op welke juridische grondslag meent u te kunnen optreden? Heeft u het advies van de Raad van State over uw besluit al gekregen? Kunt u het zo snel mogelijk aan de Commissie bezorgen? Is het niet betreurenswaardig dat de Raad van State zich enkel over de bevoegdheden en niet over het

Aujourd'hui, le malaise s'accroît puisque l'on parle maintenant très clairement d'élections globales, de manque de représentativité, de mauvais fonctionnement, etc.

Soyons clairs, si on interrogeait les citoyens sur ce qui se passe au parlement, pensez-vous qu'ils répondraient que le parlement qui a été élu est représentatif, qu'il fonctionne correctement et qu'il avance bien? Je suis certaine que beaucoup d'entre eux répondraient que les parlementaires ne travaillent pas correctement, que le gouvernement en place ne fait pas ce qu'il devrait et qu'il faudrait recommencer des élections globales.

Travailler de la sorte sans disposer d'un cadre clair qui définit la façon de travailler, cela risque de nécessiter de nombreuses élections à de nombreux niveaux et à tout moment. Cela nous met d'autant plus mal à l'aise que c'était déjà le seul culte à avoir consenti cet effort de pratiquer via des élections globales, et à être doté de l'organe le plus représentatif malgré les difficultés déjà évoquées. De plus, on connaît le sacro-saint principe de la séparation entre l'Eglise et l'Etat, en tout cas en ce qui concerne la représentation du culte.

C'est la raison pour laquelle j'aurais voulu revenir avec Mme la ministre sur un certain nombre d'éléments. Le Conseil des ministres, sur proposition de la ministre de la Justice, a approuvé, le vendredi 25 juin, un arrêté royal portant création d'une commission chargée de l'organisation du renouvellement intégral de l'assemblée générale des musulmans de Belgique.

Sur la base de quels éléments, de quelles consultations la ministre a-t-elle décidé d'organiser des élections globales? Quelle est la réaction de la ministre au communiqué de l'exécutif qui estime ne pas avoir été écouté et avoir subi une ingérence? D'ailleurs, j'ignore si l'arrêté leur a été communiqué de façon officielle. Sur quelles bases juridiques la ministre estime-t-elle pouvoir intervenir dans l'organisation de la représentation du culte musulman? Sur quels critères la ministre va-t-elle sélectionner les personnes de la commission chargée d'organiser les élections? De plus, a-t-elle déjà reçu l'avis du Conseil d'Etat à propos de son arrêté? Peut-elle le communiquer au plus tôt à la commission? Il semble que l'avis du Conseil d'Etat ait été demandé dans un délai de cinq jours. Cela signifie que ce dernier se penche dans ce cas-là davantage sur les problèmes de compétences que sur les problèmes de constitutionnalité. N'est-ce pas dommage?

07.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Madame Genot, pour reprendre votre exemple sur la représentativité du parlement, en qualité de simple citoyen, si j'étais devant un gouvernement dont quatre membres étaient démissionnaires et deux vice-premiers avaient claqué la porte, je me poserais quand même quelques questions! Telle est, en quelque sorte, la situation devant laquelle nous nous trouvons en ce qui concerne le culte musulman!

Tout d'abord - je le répète sans cesse -, j'aspire à ce que les musulmans et musulmanes de ce pays aient le plus rapidement possible des institutions représentatives, dans lesquelles ils peuvent avoir confiance et qui permettent de rattraper le retard en ce qui concerne le culte musulman.

grondwettelijk karakter van het ontwerp heeft uitgesproken ?

07.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Ik zal uw voorbeeld over de representativiteit van de parlementen overnemen: als ik burger was van een staat waarvan vier ministers ontslagnemend zijn en twee vice-eerste ministers eruit zijn getrokken, zou ik verontrust zijn. Wij bevinden ons een beetje in die situatie.

Ik wil dat de moslims over een representatief orgaan kunnen

Comme vous l'avez dit, des élections ont eu lieu en 1998. Les institutions ont essayé tant bien que mal de fonctionner. Cela n'a pas été simple, non pas simplement pour des questions liées aux institutions du culte musulman. Je pense aussi que les dossiers ne figuraient pas nécessairement à l'agenda des parlements et des gouvernements. Il s'en est suivi un malaise grandissant, malaise à ce point important qu'il n'y a pas si longtemps, il y a eu des remous et des procédures judiciaires.

Il y a également eu une destitution de l'exécutif par l'assemblée générale, suivie d'un appel au gouvernement pour régler les différends. On ne peut donc pas dire d'une manière angélique: "tout allait bien, pourquoi vous en mêlez-vous?", car cela ne correspond pas à la réalité.

Nous avons dû intervenir parce qu'on nous l'a demandé, tout simplement. Et nous sommes intervenus sous l'ancienne législature en demandant d'abord à deux médiateurs d'essayer de recoller les morceaux en quelque sorte. Mme Kaçar et M. Moureaux nous ont donc remis un rapport à cet égard. Suite à ce rapport, nous avons effectivement reconnu un exécutif pour un an, le temps d'organiser des élections.

Quelle a été la difficulté? J'ai cru que pendant cette année, l'exécutif temporaire allait pouvoir non seulement travailler sur les dossiers qui lui seraient soumis concernant le temporel des cultes, mais également rétablir la confiance. Il y a eu énormément de dialogues et d'heures consacrées à l'exécutif des musulmans pour voir si oui ou non il y avait encore des problèmes et pour déterminer le niveau de confiance dont il bénéficiait.

J'ai dû faire plusieurs constats. Premièrement, l'exécutif temporaire tenait absolument à une élection pour renouvellement d'un tiers, et ce en rupture avec une partie des principes décidés en 1998. Il mettait ainsi de côté, d'une part, la décision de 1998 d'une élection par l'assemblée générale et, d'autre part, la cooptation. L'exécutif reconnaissait par là même que le processus imaginé en 1998 était quelque peu dépassé par les faits. Malgré tout, il tenait – et c'est toujours d'actualité, cela m'a été confirmé par communiqué – à ce renouvellement d'un tiers.

D'un autre côté, y compris pour ce dernier aspect, quels sont les critères nécessaires pour désigner les personnes démissionnaires? Il n'y a aucune sécurité juridique par rapport à cela. Enfin, ainsi que je l'ai dit d'emblée, il a bien fallu constater que cet exécutif a vu se succéder de nombreuses démissions. Les vice-présidents ont démissionné de leur mandat, même s'ils sont restés membres de l'exécutif. Cela veut dire qu'il n'y a plus le contrôle nécessaire à la bonne gestion de l'exécutif.

Voilà le premier constat. C'est un fait objectif devant lequel le gouvernement a bien dû réagir.

Par ailleurs, j'ai été interpellée par énormément d'organes officiels ou informels mettant en évidence le fait qu'il y avait un problème de confiance. Ainsi, presque toutes les unions de mosquées de ce pays ont réclamé des élections générales pour le renouvellement intégral

beschikken waarin ze vertrouwen kunnen hebben. De malaise binnen de moslimgemeenschap was zo groot dat er gerechtelijke stappen werden gedaan, dat er mensen afgezet werden en dat er zelfs een oproep gedaan werd tot de regering. Wij moesten wel ingrijpen, gewoon omdat men het ons gevraagd heeft. Allereerst hebben we twee bemiddelaars aangesteld om "de brokken te lijmen". Op grond van hun verslag hebben wij een tijdelijke executieve benoemd, waarvan wij hoopten dat ze het vertrouwen kon herstellen. De tijdelijke executieve stond er evenwel op dat er verkiezingen zouden plaatsvinden voor een derde van de leden, zij het niet volgens de in 1998 afgesproken procedure, die de executieve achterhaald achtte. Maar welke criteria moet je dan hanteren? Er was totaal geen rechtszekerheid meer. Bovendien was er een groot verloop bij die executieve. Van een correcte controle was geen sprake meer. Diverse al dan niet officiële organen wezen mij op een vertrouwensprobleem. Daarbovenop kwam er een communautaire kwestie. En bovendien moeten zowel de godsdienstvrijheid als het principe van niet-inmenging in acht worden genomen; dat is een bijkomend weerhaakje aan dit dossier.

De regering is het eens geworden over een koninklijk besluit dat voorzag in de oprichting van een commissie bestaande uit magistraten en vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap. Die commissie heeft de opdracht verkiezingen te organiseren om de executieve volledig te vernieuwen.

De Raad van State heeft hierover advies uitgebracht: een wettelijk initiatief is toegestaan, weliswaar niet in de vorm van een koninklijk besluit maar van een wet. Wij zullen dus snel optreden. Het advies van de Raad van State is

de l'exécutif. Il en a été de même du comité de coordination et des institutions hors mosquées.

J'ai donc été forcée de constater qu'il y avait à tout le moins un problème; c'était indéniable. Un problème communautaire est venu s'y adjoindre; au niveau néerlandophone, toutes les institutions ou mosquées sont unanimes pour réclamer des élections générales. Et il y a d'autres problèmes plus "ethniques".

Voilà la situation devant laquelle on est. Il s'agit d'une situation extrêmement difficile, et ce d'autant plus que nous devons toujours garder en tête la liberté de culte, d'une part, et le principe de non-ingérence, d'autre part.

Comme je l'ai dit le plus simplement du monde: à partir du moment où l'on se retrouve dans une telle situation, le principe de non-ingérence nous amène à dire, naturellement, qu'il revient aux hommes et femmes musulmans de ce pays de décider quelles institutions ils veulent pour les représenter et quelles institutions de confiance ils veulent pour rattraper le retard que vous mettez justement en évidence.

Je vous passe les détails, mais nous avons proposé de travailler sur base d'un arrêté royal qui a fait l'objet d'un accord du gouvernement. Il prévoyait la constitution d'une commission, composée de deux magistrats de l'ordre judiciaire et deux personnalités issues de la communauté musulmane. J'avais d'ailleurs déjà interrogé l'exécutif à cet égard afin de savoir qui pourrait faire partie de cette commission, chargée en quelque sorte d'organiser des élections générales pour le renouvellement intégral de l'exécutif.

D'aucuns s'interrogeaient: un arrêté royal est-il suffisant? Faut-il passer par une loi? Par ailleurs, une loi est-elle possible au regard du principe constitutionnel de liberté de culte? Le Conseil d'Etat vient de me transmettre un projet d'avis sur cette question. Ce n'est pas encore son texte définitif, celui-ci peut encore subir quelques modifications de forme. Quoi qu'il en soit, je dispose du contenu de celui-ci. Que dit-il? Le Conseil d'Etat accepte une intervention, par le biais non pas d'un arrêté royal, mais d'une loi. Nous allons donc transformer l'essai et voir si nous pouvons intervenir rapidement, que ce soit via un projet ou via une proposition. Nous ne pouvons de toute façon pas rester avec des institutions qui posent des problèmes de confiance ou de défiance.

L'avis du Conseil d'Etat est très important, très fouillé. Il va nous aider à l'écriture de ce texte législatif.

Si vous me permettez, je vais en lire un extrait: "le culte musulman est un culte reconnu. L'Etat, confronté à la nécessité, tout en respectant la liberté de culte, de permettre au culte musulman de jouir des droits que confère la Constitution aux cultes reconnus, se trouve dans l'obligation de reconnaître des organes du culte musulman.

Toutefois, il y aura lieu d'établir que le mécanisme projeté est le seul de nature à atteindre pleinement le but poursuivi, notamment en raison des spécificités de ce culte quant à son organisation interne et de l'impossibilité dans laquelle celui-ci se trouverait de présenter lui-même un organe qui puisse être reconnu comme représentatif."

erg gedetailleerd en zal ons helpen bij het opstellen van een ontwerp.

Nous disposons donc des contours de la législation qui doit intervenir très rapidement si nous voulons renouer avec la confiance et disposer d'institutions représentatives.

07.03 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, je reviens sur la première remarque de Mme la ministre où elle dit qu'un gouvernement dont plusieurs ministres auraient démissionné devrait sans doute se représenter devant les électeurs. Très clairement, dans un souci de continuité du travail, après la constitution des dernières assemblées régionales, il a été décidé que ce n'était pas une façon de fonctionner et qu'un parlement élu pour cinq ans était prié de proposer un autre gouvernement. On a estimé que des élections trop rapides, trop rapprochées ne faisaient que décourager le citoyen.

Le mandat de cinq ans est une règle du jeu qui a été fixée. Je n'éprouve aucun problème avec la fixation d'autres règles, mais il y a cinq ans, il avait été décidé que les règles du jeu, c'était dix ans. Certains éléments sont importants: la représentation, un organe fonctionnel, le respect des règles du jeu, le cadre dans lequel on fonctionne et à quoi on peut s'attendre. Cela force aussi les organes à travailler dans ce cadre précis, en sachant que toute une série de règles ne doit pas être remise en jeu.

Pas d'angélisme, au contraire. Je vous ai cité tous les écueils rencontrés et leurs causes. Néanmoins, si dialogue il y a eu, il n'a manifestement pas pu produire une solution de consensus. Je trouve qu'il est très dommageable de devoir s'orienter vers une solution de rapport de force. Le gouvernement impose de nouvelles élections globales, contrairement à ce qui avait été défini, en 1998, par le rapport des médiateurs, etc.

Je crains que le problème actuel de confiance avec l'exécutif ne soit pas résolu par cette méthode "à la hussarde".

07.04 Laurette Onkelinx, ministre: Vous pensez qu'il serait résolu par le renouvellement d'un tiers?

07.04 Minister **Laurette Onkelinx:** Was er een andere oplossing?

07.05 Zoé Genot (ECOLO): Je l'ignore, mais nous respecterions les règles du jeu.

07.06 Laurette Onkelinx, ministre: Mais l'exécutif actuel lui-même reconnaît que ces règles sont totalement dépassées. Je vous l'ai expliqué.

07.06 Minister **Laurette Onkelinx:** De executieve gaf zelf toe dat zij de situatie niet meer aankon.

07.07 Zoé Genot (ECOLO): D'après ce que j'ai lu, ils reviennent sur le texte originel de 1998.

07.08 Laurette Onkelinx, ministre: ... qui prévoyait une cooptation et une élection par l'assemblée générale!

07.09 Zoé Genot (ECOLO): Les textes de 1998, le règlement d'ordre intérieur, le rapport des médiateurs et votre réponse de novembre 2003 évoquaient la tentative d'élections partielles d'un tiers de l'assemblée constituante.

07.09 **Zoé Genot (ECOLO):** Uit het verslag van de bemiddelaar en uw antwoord van november bleek dat gedeeltelijke verkiezingen zouden worden georganiseerd.

On pensait alors que c'était une bonne façon de procéder. Maintenant, on a changé d'optique; on se dirige vers des élections globales. Il faut être clair: ce n'est pas de cette façon que nous aurons rapidement un organe opérationnel car ces élections seront très difficiles à organiser convenablement, dans le respect de tous ...

07.10 Laurette Onkelinx, ministre: Je ne comprends pas bien votre objection. Tout le monde était d'accord pour dire qu'il fallait des élections générales. Qu'elles soient organisées pour le renouvellement d'un tiers de l'exécutif ou pour l'intégralité de celui-ci, je ne vois pas où résiderait une difficulté supplémentaire.

07.10 Minister **Laurette Onkelinx**: Ik zie niet in wat het probleem is omdat iedereen het eens is over algemene verkiezingen.

07.11 Zoé Genot (ECOLO): Ce que je veux dire, c'est que nous aurons un nouveau groupe, constitué de personnes qui n'ont pas l'habitude de fonctionner ensemble. Ils auront donc du mal à se retrouver, à se remettre à travailler ensemble. Il va falloir repartir à zéro sur un certain nombre de dossiers. Tout cela n'est pas de nature à accélérer les choses, il faut bien l'admettre!

07.11 Zoé Genot (ECOLO): In een aantal dossiers zal van nul moeten worden herbegonnen. Dit alles zal de zaken er niet op vooruit doen gaan. Ik hoop dat dit doodgeboren koninklijk besluit er snel komt. Het advies van de Raad van State zal hoe dan ook een erg interessante rechtsgrond vormen.

Nous pouvons le constater dans cette assemblée-ci également. Lorsqu'il y a des élections, il faut un certain temps avant qu'on s'y remette.

Il n'y a pas de miracle, à moins que ces gens soient plus géniaux que nous!

Tout cela est difficile à organiser. On provoque des élections; il faut se mettre d'accord sur les priorités, sur une façon de travailler. Une fois qu'il y aura une assemblée constituante élue, elle devra désigner un exécutif. Cela prendra un certain temps. Et ce sera de nouveau l'occasion d'exercer des rapports de force divers. J'espère donc que tout se déroulera au plus vite et dans les meilleures circonstances.

Et, de votre part, j'espère que nous pourrons avoir rapidement cet arrêté royal, quoique je craigne qu'il ne soit mort-né. En tout cas, l'avis du Conseil d'Etat constituera une base juridique très intéressante.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 15.20 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.20 uur.*